

ZATWIERDZAM"

ZASTĘPCA
KOMENDANTA WOJEWÓDZKIEGO MO
ds. SŁUŻBY BEZPIECZEŃSTWA
w Siedlcach

10. IV 83.

Siedlce, dnia 10 kwietnia 1983 r.

18

TAJNE SPEC. ZNACZENIA

Egz. nr 1.

P L A N

przedsięwzięć operacyjnych do akcji "ZORZA"

W związku z przypadającą w dniach 16-22.06.br. wizytą w Polsce papieża Jana Pawła II, przed Pionem IV stoją określone zadania mające na celu:

- wszechstronną kontrolę i rozpoznanie etapu przygotowań Kościoła i środowisk wyznaniowych do przyjazdu papieża;
- zapewnienie ładu, porządku i bezpieczeństwa przed, w trakcie i po wizycie;
- ujawnianie, rozpoznawanie i eliminowanie wszelkich inicjatyw podejmowanych przez przeciwnika politycznego, mających na celu osiągnięcie określonych korzyści z wizyty papieża;
- uzyskanie określonych korzyści przez władze i społeczeństwo PRL na odcinku stabilizacji życia w kraju, osiągnięcia porozumienia narodowego, poprawy stosunków na linii Państwo-Kościół.

Wizyta pociągnie za sobą znaczną aktywizację Kościoła i środowisk wyznaniowych. Kościół będzie dążył do nadania jej jak najbardziej okazałego charakteru i do maksymalnego zdyskontowania jej wyników dla rozszerzenia i umocnienia swojej pozycji w kraju. Będzie starał się wykorzystać ją do wykazania swoich możliwości mobilizacyjnych i zakresu oddziaływania na społeczeństwo, chcąc w ten sposób uargumentować swoje więzi z narodem. Niewykluczone, iż zechce postawić się w roli przywódcy duchowego narodu, jego głównego reprezentanta wyrażającego aspiracje i dążenia Polaków.

Wizyta papieża w Polsce może spowodować z jednej strony daleko idące ożywienie życia religijnego w kraju aż do przejawów fanatyzmu włącznie, z drugiej zaś strony wywołać znaczną aktywizację poszczególnych osób, grup i środowisk, które mogą podejmować

wrogie akcje i wystąpienia naruszające stan porządku i bezpieczeństwa, godzące w interesy PRL. Działania przeciwnika politycznego będą zmierzać w kierunku kształtowania klimatu destabilizacji sytuacji w kraju, dowartościowywania opozycji i radykalizowania postaw społeczeństwa wobec władz. W celu zaznaczenia swojej obecności w życiu kraju opozycja może w znacznym stopniu eskalować akcje kolportażowe /ulotki, hasła, transparenty, wrogie napisy/. Nie wykluczone, iż w trakcie uroczystości z udziałem papieża może posługiwać się i eksponować emblematy i znaczki rozwiązanych związków "Solidarność".

Dla uzyskania szerszych korzyści z wizyty przeciwnik polityczny może kierować swój aktyw, w szczególności działacze byłej "Solidarności" do kościelnych komitetów organizacyjnych w celu stymulowania ich działalności w pożądanym kierunku. Może również podejmować próby docierania do papieża bądź jego najbliższego otoczenia z listami i petycjami przedstawiającymi w tendencyjny sposób sytuację w kraju, stosunki na linii Państwo-Kościół, wskazującymi na rzekome prześladowania w Polsce.

Na terenie diecezji siedleckiej przygotowania do wizyty papieża podjęto już nazajutrz po ogłoszeniu w tej sprawie oficjalnych komunikatów. Kwestia ta omawiana była wstępnie na marcowej konferencji diekańskiej. W ramach przygotowań do wizyty ordynariusz siedlecki bp Jan Mazur zalecił organizowanie w każdej parafii konkursów na temat wiedzy religijnej oraz życia i działalności Jana Pawła II. Przewiduje się, iż konkursy odbywać się będą w III etapach: w poszczególnych parafiach, dekanatach i w Siedlcach. Ponadto zalecano organizowanie różnych, okolicznościowych uroczystości kościelnych, wystaw, prelekcji itp. Należy przypuszczać, iż w najbliższym czasie podjęte zostaną decyzje odnośnie powołania do życia kościelnych komitetów organizacyjnych, których zadaniem będzie koordynowanie przygotowań, organizowanie grup wyjazdowych na uroczystości z udziałem papieża. Można sądzić, iż księża diecezji siedleckiej będą szeroko propagować wśród wiernych samą wizytę, jej cele i znaczenia jak również będą zachęcać do jak najszerszego udziału w uroczystościach z udziałem papieża. Dlatego obok wyjazdów indywidualnych mogą być organizowane wyjazdy zbiorowe oraz pielgrzymki piesze /dot. to w szczególności Warszawy, Teresina, Niepokalanowa i Częstochowy/. Biskupi siedleccy i kler będą zabiegać także o to, żeby wierni z naszej diecezji prezentowali się w uroczystościach okazale i byli widoczni /np. podobnie jak miało to

miejsce w Rzymie w odniesieniu do ludowego Zespołu Pieśni i Tańca "Chodowiacy"/.

Na podległym nam terenie w przygotowania Kościoła i środowisk wyznaniowych do wizyty może włączać się również aktywiści b.b. NSZZ "Solidarność" i NSZZ RI "Solidarność". Mogą oni podejmować starania o przenikanie do komitetów organizacyjnych, inspirować załogi zakładów pracy do podejmowania przerw w pracy, zbiorowych wyjazdów na uroczystości z udziałem papieża /przy wykorzystaniu transportu zakładowego/. Należy liczyć się również ze znacznym nasileniem akcji kolporatażowej. Nie można wykluczyć podejmowania przez nich akcji pisania listów, petycji do władz i prób docierania do otoczenia papieża z podobnymi dokumentami.

Wizyta papieża może być również wykorzystana do znacznego rozszerzenia żądań ze strony kleru jak i wiernych w zakresie potrzeb budownictwa sakralnego /kościół, kaplice, punkty katechetyczne/. Środowiska wyznaniowe mogą również podjąć przedsięwzięcia mające na celu upamiętnienie wizyty /wznoszenie krzyży, kapliczek, wprowadzanie do obiektów i instytucji państwowych emblematów religijnych poświęconych przez papieża itp./.

W ramach lokalnych uroczystości kościelnych działacze byłej "Solidarności" mogą zamawiać msze intencyjne o szkodliwym politycznie wydźwięku /za "Solidarność", internowanych i ich rodziny/.

Mając powyższe na uwadze oraz uwzględniając wytyczne Dyrektora Dep. IV MSW a także aktualną sytuację polityczno-operacyjną i wyznaniową na terenie woj. siedleckiego praca operacyjna Wydziału IV KWMO w Siedlcach w ramach akcji "ZORZA" prowadzona będzie w następujących kierunkach:

- I. Pełne i wszechstronne rozpoznanie przygotowań do wizyty papieskiej w kontrolowanych obiektach i środowiskach.
- II. Operacyjne zabezpieczenie uczestnictwa w uroczystościach z udziałem papieża kleru, wiernych a w szczególności przedstawicieli opozycji politycznej.
- III. Wszechstronne rozpoznanie i operacyjna kontrola zachowań kleru, wiernych i przedstawicieli opozycji politycznej w imprezach i uroczystościach lokalnych na terenie woj. siedleckiego.
- IV. Wykorzystanie wizyty do osiągnięcia korzystnych celów polityczno-operacyjnych..

21

- V. Ujawnianie, rozpoznawanie i eliminowanie wszelkich niekorzystnych zjawisk godzących w ład, porządek i bezpieczeństwo /przed, w trakcie i po wizycie papieża/.

Realizację wymienionych kierunków zapewnić ma wykonanie następujących przedsięwzięć operacyjnych:

1. W okresie przygotowań i w trakcie wizyty uczestliwić spotkania ze wszystkimi osobowymi źródłami informacji pozostającymi na łączności pracowników Wydziału. Dokonać analizy pod kątem możliwości wykorzystania t.w, dążyć do uzyskiwania wszechstronnych informacji o rozwoju sytuacji w kontrolowanych obiektach i środowiskach.

Odpowiedzialni za wykonanie:
pracownicy Wydziału
pod nadzorem Naczelnika

2. W zakresie pracy z t.w. /pkt. 1/ szczególną uwagę zwracać na:

- zdobywanie informacji wyprzedzających o zamierzeniach i podejmowanych inicjatywach kurii siedleckiej, a w szczególności biskupów: ordynariusza Jana Mazura i sufragana Wacława Skomoruchy. Dotyczy to także działalności dziekanów, v-ce dziekanów oraz kleru świeckiego diecezji siedleckiej i archidiecezji warszawskiej;
- ujawnianie inicjatyw tych organów mających na celu nadanie wizycie papieskiej niepożądanego dla władz państwowych przebiegu /oddziaływanie na młodzież szkolną i akademicką, na załogi zakładów pracy - propagowanie udziału w uroczystościach z udziałem papieża nawet kosztem przerwania nauki lub nieobecności w pracy;
- ustalanie stopnia realizacji wytycznych Episkopatu i kurii siedleckiej dot. przygotowywania aktywu katolickiego i wiernych do udziału w uroczystościach, organizowania grup regionalnych, oprawy propagandowej itp;
- ujawnianie i rozpoznawanie zamierzeń figurantów prowadzonych spraw, w szczególności inicjatyw naruszających ład i bezpieczeństwo. Dot. to w szczególności prób ich przenikania i niekorzystnego oddziaływania na kościelne komitety organizacyjne, załogi zakładów pracy i inne środowiska;

- ustalanie i rozpoznawanie organizatorów grup i pielgrzymek poza ustalonym limitem, autorów petycji i skarg negujących politykę wyznaniową państwa i w tendencyjny sposób naświetlających aktualną sytuację w kraju.

Odpowiedzialni pracownicy
Wydziału

3. Wspólnie z Wydziałem III ustalać zamierzenia środowiska Duszpasterstwa Akademickiego i Oazowego celem podjęcia skutecznych kroków zmierzających do ograniczenia udziału młodzieży w uroczystościach z udziałem papieża.

Odpowiedzialni za wykonanie:
por. S.Pogoda

4. Rozpoznawać i eliminować negatywne przejawy działalności i zamiarów kleru zakonnego, a szczególnie XX Salezjanów z Sokołowa Podlaskiego, XX Marianów ze Skórcza i OO Oblatów z Siedlec. Aktywnie kontrolować środowiska nierzymskokatolickich związków wyznaniowych, ustalać ich zamierzenia w związku z pobytem w Polsce papieża Jana Pawła II.

Odpowiedzialny za wykonanie
por. S.Pogoda

5. Uaktywnić kontrolę środowisk PAX, ChSS, PZKS pod kątem ustalania zgodności ich działalności z założeniami statutowymi i ustaleniami politycznymi.

Odpowiedzialny za wykonanie
mł.chor. S.Krukowski

6. Zaktywizować proces rozpoznania i rozpracowania środowiska opozycji politycznej na podległym na terenie. W tym celu dążyć do ustalenia sprawców i ostatecznego zlikwidowania tzw. "małej poligrafii". Ponadto ujawniać sprawców kolportażu nielegalnych wydawnictw, wykonywania wrogich napisów itp.

Odpowiedzialni za wykonanie
pracownicy Wydziału
pod nadzorem Naczelnika

7. Wzmóc kontrolę operacyjną zachowań i postaw osób w swoim czasie internowanych /Żyłan, Adamczuk, Bieliński, Dołęgowski, Lipka-Chudzik, Kęzik, Śmiech, Janiszek, Borkowski, Drygiel, Stasiak, Prokopiak, Zawadzki, Wołosz, Łaba, ~~Rabe~~, Urbanek/. W szczególności zwracać uwagę na ustalanie i eliminowanie

16
23

prób podejmowania przez nich działań godzących w ład i bezpieczeństwo. Niedopuszczać aby w/w w niekorzystny sposób oddziaływali na załogi zakładów pracy i swoje środowiska. W zależności od potrzeb prowadzić rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze bądź po uwzględnieniu z kierownictwem służbowym stosować prewencyjne zatrzymania.

Odpowiedzialni za wykonanie
zainteresowani pracownicy
Wydziału

8. Jak wyżej postępować w stosunku do pozostałych figurantów prowadzonych spraw.

Odpowiedzialni za wykonanie
zainteresowani pracownicy
Wydziału

9. W zakresie kontroli postaw figurantów /pkt. 7 i 8/, szczególną uwagę zwracać na:

- próby przenikania ich do organizacyjnych komitetów kościelnych i ukierunkowywania ich działalności na niekorzystne ze względów politycznych tory;
- podejmowanie przez w/w akcji o negatywnym politycznie wydźwięku /zamawianie mszy intencyjnych, pisanie listów i petycji do władz i przedstawicieli Kościoła, organizowanie zbiorowych wyjazdów bądź pielgrzymek z udziałem osób internowanych itp./;
- negatywne oddziaływanie na załogi zakładów pracy /inspirowanie do przerw w pracy, manofestacyjnych wyjazdów zbiorowych środkami państwowego transportu do miejscowości, w których będzie przebywał papież.

Odpowiedzialni za wykonanie
zainteresowani pracownicy
Wydziału

10. W okresie przed wizytą i w trakcie wizyty zabezpieczyć operacyjnie publiczne wystąpienia biskupów siedleckich, kurialistów i księży znanych z negatywnych postaw /dot. to biskupów J. Mazura i W. Skomoruchy, kurialistów: Białeckiego, Kornasa, Dudki; Księży: Wardziaka, Zwierza, Cąkały, Łubika, Boruca, Kurka, Falkowskiego, Drozda, Szajdy, Andruszozaka/.

Odpowiedzialni prac. Wydz.

29

11. Uwzględniając stopień związania z SB przekazać tajnym współpracownikom zadania dot.:

- kształtowania korzystnej dla nas atmosfery w społeczeństwie oraz wpływania w korzystnym kierunku na hierarchię siedlecką;
- organizowania ilości wiernych zamierzających wziąć udział w uroczystościach w miejscach pobytu papieża /zachęcanie wiernych do oglądania przebiegu tych uroczystości za pośrednictwem telewizji/;
- nakłaniania wiernych do stosowania się do ustaleń pomiędzy stroną rządową a kościelną w kwestii udziału w uroczystościach /limity, z poszczególnych diecezji/. W przypadku ustanowienia kart upoważniających do wejścia - taki ich rozdział, który wyeliminowałby udział w uroczystościach osób niepożądanych.

Odpowiedzialni za wykonanie
pracownicy Wydziału
pod nadzorem Naczelnika

12. W zależności od rozwoju sytuacji wg odrębnego planu prowadzić działania specjalne.

Odpowiedzialny za wykonanie
mjr H. Kuć

13. W terminie do 10.06.br. opracować wykaz t.w., którzy wezmą bezpośredni udział w uroczystościach z udziałem papieża. Dotyczy to w szczególności operacyjnego zabezpieczenia uroczystości w Warszawie, a w miarę możliwości w innych miastach.

Odpowiedzialny za wykonanie
mjr H. Kuć

14. Z wytypowanymi t.w. odbyć spotkania przekazując im do realizacji zadania dot.

- zwracania uwagi i reagowania na wszelkie przejawy nieodpowiedniego zachowania się wiernych. Poinstruować t.w. o miejscach i czasie oraz zapasowych terminach spotkań.

Odpowiedzialni za wykonanie
zainteresowani pracownicy

15. Wizytę papieża w Polsce - okres przygotowań do niej i sam przebieg - wykorzystać do uaktywnienia pracy operacyjnej z kandydatami na tajnych współpracowników. Dążyć do zbliżenia ich do naszej służby oraz pozyskania.

Odpowiedzialni za wykonanie
pracownicy Wydziału

SPRAWY ORGANIZACYJNE

1. Nawiązać ścisłą współpracę z pozostałymi Wydziałami Pionu SB w celu wykorzystania ich operacyjnych możliwości do pełniejszego rozpoznawania sytuacji na terenie woj. siedleckiego i uzyskiwania informacji w ramach akcji "ZORZA".
2. W toku realizacji planowanych przedsięwzięć utrzymywać bliski kontakt z Wydziałami IV KWMO w Białej Podlaskiej, Lublinie i Chełmie oraz z Wydziałami IV KWMO Poznań, Częstochowa, Kraków, Skierniewice, Katowice, Wrocław, Opole i KSMO Warszawa, na terenie których odbywać się będą uroczystości z udziałem papieża.
3. W miarę uzyskiwania informacji dot. przygotowań jak i przebiegu wizyty papieskiej oraz ujawniania wszelkich negatywnych jak i pozytywnych zjawisk z nią związanych na bieżąco informować kierownictwo KWMO i Departament IV.
4. Do 10.07.br. dokonać oceny przebiegu działań i wynikających stąd wniosków do dalszej pracy operacyjnej. Powyższe przesłać do Dep. IV MSW.

Wykonano w 2 egz.

Opr. S.U./Wyk. W.P.

MACIEJ WYDZIAŁU IV
mjr mgr J. Zaczynski